

## **Reforma systemu pomocy materialnej dla studentów – kierunkowe założenia**

### **I. OPIS PROBLEMU<sup>1</sup>**

Funkcjonujący w Polsce system pomocy materialnej dla studentów (SPM) wynika bezpośrednio z zapisów art. 86–95 ustawy z 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. poz. 1668). Zbiór aktualnie dostępnych dla studentów instrumentów pomocowych jest efektem prawie 30-letniej praktyki funkcjonowania systemu. Pierwsza forma pomocy materialnej w Polsce po 1989 r. została wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów z 22 stycznia 1991 r. w sprawie warunków, form, trybu przyznawania i wypłacania oraz wysokości świadczeń pomocy materialnej dla studentów studiów dziennych. Co prawda od tego czasu system wielokrotnie nowelizowano, ale wprowadzane modyfikacje wynikały głównie z konieczności doraźnego dostosowania się do zmian zachodzących w otoczeniu, w którym funkcjonuje szkolnictwo wyższe.

System pomocy materialnej dla studentów w każdym rozwiniętym kraju ma znaczący wymiar gospodarczy i społeczny. Może stać się narzędziem wyrównywania szans w dostępie do edukacji, wsparciem w łagodzeniu różnic dochodowych, impulsem rozwoju naukowego czy wreszcie kształtowania kompetentnej kadry pracowniczej odpowiadającej na zapotrzebowanie rynków przyszłości. Zasadne zatem wydaje się ponowne poddanie ewaluacji i analizie kształtu tego systemu, realizacji zamierzonych celów społecznych i gospodarczych, oraz tego czy odpowiada on na realne wyzwania stojące przed szkolnictwem wyższym w zintegrowanej Europie.

Polska należy do grupy państw o niskich opłatach za studia, lecz także dość niskim poziomie pomocy materialnej. Taka konstrukcja modelu finansowania studiów nie jest przypadkowa i wynika z wbudowanego w system ideologicznego założenia o dzieleniu odpowiedzialności za finansowanie kosztów kształcenia pomiędzy państwo a rodzinę. W modelu tym, który można określić mianem konserwatywnego i który funkcjonuje poza Polską także np. w krajach Europy

---

<sup>1</sup> Opis problemu stanowi syntetyczne podsumowanie kompleksowej diagnozy funkcjonowania systemów pomocy materialnych dla studentów w Polsce i wybranych państwach świata, przeprowadzonej w okresie od stycznia 2019 do września 2020 roku przez zespół ekspertów z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

południowej, student traktowany jest bardziej jako dziecko swoich rodziców niż samodzielny dorosły, a niezależność studentów od ich rodzin nie głównym celem polityki.

W obecnym kształcie systemu pomocy materialnej student może skorzystać z następujących form wsparcia:

- bezzwrotnej pomocy materialnej (stypendium socjalne, stypendium dla osób niepełnosprawnych, zapomoga, stypendium rektora);
- stypendium Ministra;
- kredytu studenckiego;
- zakwaterowania w domu studenckim;
- ulgi na bilety w transporcie zbiorowym;
- opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego;
- ulg podatkowych dla rodziców studenta;
- renty rodzinnej;
- stypendiów samorządowych (skierowane głównie, choć nie wyłącznie, do studentów);
- innych stypendiów finansowanych przez prywatne osoby fizyczne lub prawne.

W 2018 roku kwota dotacji z budżetu państwa przekazana uczelniom na fundusz pomocy materialnej tylko z przeznaczeniem na świadczenia stypendialne dla studentów wyniosła około 1,75 mld zł. Około połowa z tej kwoty została wypłacona studentom w formie stypendiów socjalnych. W ostatnich latach, pomimo waloryzacji środków dotacji na fundusz pomocy materialnej dla studentów i obserwowanego wzrostu średniej wielkości stypendium socjalnego, systematycznie zmniejszał się udział studentów pobierających stypendium socjalne - z około 13 % w roku akademickim 2015 do 8,5 % w 2019 r. w uczelniach publicznych i niepublicznych (GUS, *Szkoły wyższe i ich finanse*). Górny próg dochodowy, na poziomie którego w większości uczelni rektor w porozumieniu z samorządem studenckim ustalają poziom dochodu na osobę w rodzinie uprawniający do otrzymywania stypendium socjalnego, pozostaje na

niezmienionym poziomie od pięciu lat (1051,7 zł od roku akademickiego 2016/2017 do 2020/2021). Tym samym system pomocy materialnej studentów nie odpowiada na wzrost poziomu dochodów w społeczeństwie odzwierciedlonych przez ponad 20% wzrost w tym okresie dochodu rozporządzalnego na osobę. Warto także dodać, że brak centralizacji w przyznawaniu stypendiów powoduje, że zarówno średnia wielkość stypendium socjalnego, jak i struktura wysokości tych świadczeń w zależności od dochodu studenta, różni się między uczelniami, przy czym różnice te nie są powiązane z różnicami w kosztach życia w różnych ośrodkach akademickich.

Na podstawie przeprowadzonych badań i analiz wyodrębniono kluczowe obszary niedomagań i wad obecnego systemu pomocy materialnej dla studentów w Polsce. Należą do nich:

### **1. Niska efektywność finansowa stypendiów**

Wielu beneficjentów świadczeń otrzymuje stypendia zbyt niskie, aby mogły one stanowić istotną pozycję w ich budżecie oraz by mogły istotnie wpływać na ich wybory i aktywności edukacyjne. Rozkład wysokości stypendiów różni się pomiędzy uczelniami i kierunkami, przy czym różnice te wynikają z autonomicznych decyzji uczelni. Decentralizacja powoduje, że student w określonej sytuacji dochodowej i wynikach w nauce może liczyć na wsparcie różnej wysokości w zależności od uczelni. Do kompetencji Rektora należy ustalenie podziału dotacji na świadczenia, wysokości miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie studenta uprawniająca do ubiegania się o stypendium socjalne, granic grup dochodowych, kwalifikujących do przyznania stypendium socjalnego w określonej wysokości, maksymalnej liczby stypendystów rektora, wysokość świadczeń socjalnych i motywacyjnych. W związku z powyższym wysokość stypendiów, liczba beneficjentów i sytuacja materialna rodziny, którą uznaje się za wystarczającą do wnioskowania o przyznanie wsparcia będzie różniła się w zależności od uczelni i nie odzwierciedlała prawdziwej potrzeby wsparcia. Obserwacje funkcjonowania systemu potwierdzają dane zebrane z badania Eurostudent VII (EVII) w semestrze letnim roku akademickiego 2018/2019, z których wynika, że około 18% odbiorców stypendiów socjalnych nie doświadcza problemów finansowych i pochodzi z rodzin o ponadprzeciętnej sytuacji materialnej. Stanowi to 3% studentów ogółem. Jednocześnie, w zależności od metody oszacowania, od 1% do 5% studentów doświadcza ubóstwa i nie otrzymuje stypendium socjalnego (Eurostudent 2019).

Badania wskazały na dwa dodatkowe problemy: ograniczony dostęp do studiów w związku ze złą sytuacją materialną studenta oraz wzmożoną aktywność zawodową studentów, która podejmowana jest jedynie w celach zarobkowych i nie zwiększa istotnie zasobu kompetencyjnego młodych osób. Dla ok. 8% tegorocznych maturzystów kwestie finansowe stanowią barierę uniemożliwiającą kontynuację nauki na studiach. Wśród tych, którzy planują rozpocząć studia, obawy o utrzymanie się w ich trakcie zgłasza prawie 1/3. Obawy te w dużym stopniu wynikają z niewiedzy studentów na temat funkcjonowania systemu wsparcia, a także z niskiej pewności jego otrzymania w momencie aplikowania na studia. Odpowiednio zorganizowane i zaplanowane wsparcie materialne może stać się narzędziem pomocnym w minimalizowaniu negatywnych skutków powyższych zjawisk.

Ponadto, w związku ze skomplikowaną procedurą przeliczania wysokości stypendiów, abiturienti i studenci nie mogą oszacować, na jaką wysokość wsparcia mogą liczyć, a tym samym ocenić swojej przyszłej sytuacji materialnej w kontekście nie tylko możliwości studiowania, ale również wyboru miejsca studiów.

Wreszcie, w porównaniu do innych krajów polscy studenci wyraźnie więcej pracują i mało studiują we własnym zakresie (poza zajęciami). Analizując budżet czasu studentów dostrzega się niepokojące zjawisko: średnia ilość godzin poświęconych w tygodniu na pracę (18) jest jedną z najwyższych w Europie, a średnia ilość godzin poświęconych na studia we własnym zakresie (poza zajęciami) - najniższych (14) (badania EUROSTUDENT VI 2016-2018). Według najnowszej ankiety Eurostudent (z 2019 roku), 58% studentów i studentek pracuje zarobkowo. Aż 56% z nich zadeklarowało, że w przeciwnym razie nie byłoby ich stać na studia. Co istotne, problem dotyczy nie tylko stanu faktycznego, czyli aktualnie studiujących, ale i społecznej percepcji – około 70% tegorocznych maturzystów zadeklarowało, że w trakcie studiów planuje podjąć pracę zarobkową.

## **2. Ograniczenie powszechności w dostępie do stypendiów**

Dostęp do stypendiów ma ograniczony charakter – część studentów, która powinna zostać objęta pomocą materialną, funkcjonuje poza systemem. Sytuacja ta wynika ze słabego dostępu do informacji – lepszej w gospodarstwach domowych o wyższym statusie społecznym, czyli tych niewymagających wsparcia państwa. Wśród tegorocznych maturzystów 1/5 nie słyszała o stypendium socjalnym, a 1/3 o stypendium rektora dla najlepszych studentów („naukowym”).

Jednocześnie w związku z rozproszeniem procesu naboru wniosków stypendialnych, który prowadzony jest w poszczególnych uczelniach, warunki przyznawania stypendium i przebieg drogi formalnej różnią się między sobą. Nie istnieje centralny system informacji o stypendium. W efekcie potencjalni beneficjenci nie są systemowo w sposób kompleksowy informowani o możliwych poziomach wsparcia ani w trakcie trwania edukacji ponadpodstawowej, ani w momencie podejmowania studiów wyższych.

Co więcej, uczelnie co do zasady nie prowadzą ani wewnętrznej ewaluacji systemu pomocy materialnej, ani rozbudowanych statystyk związanych z przyznawanymi stypendiami. Rejestracja środków w systemie POL-on oraz wypełnianie statystyk finansowych w systemie rocznym, nie odzwierciedla efektywności wydatkowanych środków, a jedynie nakłada obowiązek przejrzystości finansowej na uczelnie. Po wydaniu decyzji o przyznaniu stypendium nie analizuje się ich wpływu na studentów, jak chociażby na ile i w jakim stopniu przyznane stypendium polepszyło sytuację materialną rodziny studenta, pozwoliło mu zaangażować się w naukę i zrezygnować z pracy zarobkowej, czy zmobilizowało go do osiągnięcia lepszych wyników. Uczelnie nie badają również dostępu studentów do wiedzy o możliwościach wsparcia oraz przejrzystości funkcjonowania systemu. Dane raportowane przez uczelnie (POLON, S-11) mają charakter finansowy, zbiorczy i ilościowy, przy czym dane POLON zawierają jedynie zero-jedynkową informację o otrzymywaniu stypendium przez osobę studiującą. Nie pozwalają zatem na analizę dystrybucji świadczeń w populacji studenckiej ani w ramach poszczególnych uczelni. Ponadto szkoły wyższe w większości nie stosują elektronicznego systemu składania wniosków, a nawet jeśli taki system jest wdrożony, to niezależnie od tego student musi dodatkowo złożyć wniosek w formie papierowej, podczas gdy taki obowiązek nie wynika z obowiązujących przepisów prawa (wystarczy złożyć wniosek za pośrednictwem platformy ePUAP).

### **3. Reaktywny charakter stypendiów**

W wielu sytuacjach obecny system reaguje w sposób opóźniony lub nieadekwatny do potrzeb studentów. Ma reaktywny charakter. Studenci oceniają go jako zbiurokratyzowany, nieuwzględniający zmieniającej się rzeczywistości finansowej i mało elastyczny, zwłaszcza w zakresie progów dochodowych. Projektowany system zakłada automatyczną waloryzację progów dochodowych i wysokości stypendium opartą o wysokość minimum socjalnego. Ponadto oparcie oceny spełniania warunków dochodowych na w dużej mierze

zautomatyzowanej i jednorodnej formule pozwoli na przyspieszenie procedur biurowatycznych.

Dodatkowo w związku z obsługą stypendiów przez uczelnie istnieje znaczące opóźnienie pomiędzy datą rozpoczęcia nauki, decyzją o przyznaniu stypendium a fizycznym transferem środków na konto studenta. W większości przypadków jest to kolejno miesiąc i trzy miesiące, podczas których student potrzebujący wsparcia musi pokrywać koszty studiów z własnych środków.

Powyższe obserwacje wynikają z szeregu badań przeprowadzonych w okresie od stycznia 2019 do września 2020 roku przez zespół ekspertów z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.<sup>2</sup>

---

<sup>2</sup> Szczegółowy raport z badań stanowi załącznik do tego dokumentu.

## II. CEL REFORMY

**Celem reformy jest stworzenie sprawnego systemu pomocy materialnej dla studentów w Polsce, który spełniałby swoją podstawową funkcję w postaci wyrównywania szans w dostępie do edukacji wyższej.**

Wyrównywanie szans w dostępie do edukacji wyższej rozumiane jest wielorako. Po pierwsze, jako wyeliminowanie lub znaczące zmniejszenie odsetka abiturientów, którzy rezygnują z możliwości podjęcia studiów wyższych z uwagi na swoją sytuację finansową. Konieczne jest wobec tego zwiększenie świadczeń socjalnych jednostkowych, dostosowując je do aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej kraju.

Po drugie, wyrównywanie szans rozumiane jest jako umożliwienie studentom swobodnego wyboru miejsca odbywania studiów poprzez wsparcie materialne szczególnie tych studentów, którzy nie pochodzą z dużych ośrodków akademickich i nie mogą w trakcie trwania studiów mieszkać z rodzicami, a co za tym idzie są zmuszeni do ponoszenia istotnie wyższych kosztów utrzymania.

Po trzecie, wyrównywanie szans to poprawa warunków studiowania osób, które ze względu na niedostatek środków zmuszeni są nadmiernie poświęcać się pracy zarobkowej lub żyć w warunkach mieszkaniowych negatywnie wpływających na ich studia. Możliwości rozwoju osobistego i zawodowego w czasie studiów nie powinny zależeć od sytuacji materialnej studenta.

Po czwarte, wyrównanie szans rozumiane jest jako zmniejszenie luki informacyjnej na wielu poziomach funkcjonowania systemu. Zarówno abiturient, jak i student, muszą mieć pełną wiedzę o zasadach jego funkcjonowania, w tym o procedurach składania wniosków oraz wysokości stypendiów jednostkowych im przysługujących.

Ponadto sprawny system stypendialny, który eliminuje nierówności w dostępie do edukacji wyższej, powinien być oparty o podmioty właściwe do rzeczywistej oceny sytuacji materialnej gospodarstw domowych. Dodatkowo powinien on być prosty i możliwie jak najbardziej odbiurokratyzowany, co można osiągnąć poprzez wykorzystanie narzędzi elektronicznych. Wreszcie, co najważniejsze – system taki dla wszystkich beneficjentów powinien być powszechny, i to nie tylko formalnie, ale przede wszystkim funkcjonalnie, co oznacza

konieczność centralizacji reguł ubiegania się o pomoc materialną i kryteriów decyzyjnych przyznawania jej.

### **III. PROPONOWANE KIERUNKI DZIAŁAŃ**

Realizacja celu głównego w postaci stworzenia sprawnego systemu pomocy materialnej dla studentów w Polsce, który spełniałby swoją podstawową funkcję w postaci wyrównywania szans w dostępie do edukacji wyższej, zakłada podjęcie szeregu działań, a w szczególności:

- precyzyjnego określenia i zdefiniowania ogólnokrajowych zasad wsparcia, w tym zwiększenia odsetka osób pobierających stypendia do 19% (poprzez podwyższenie progów oraz redukcję luki) lub podwyższenia przeciętnej wysokości stypendiów socjalnych o około 7% (wraz z wprowadzeniem mechanizmu tzw. suwaka i określeniem minimalnej wysokości stypendium);
- powstania centralnego internetowego systemu naboru wniosków o przyznanie stypendium socjalnego i stypendium dla osób niepełnosprawnych, wraz z internetowym kalkulatorem, który pozwoli w prosty sposób obliczyć, czy dany student kwalifikuje się do stypendium i na jaką wysokość wsparcia może liczyć. Zakładamy, że pozwoli to na zredukowanie wielkości luki w dostępie do stypendiów z obecnych 4% do około 1,5%;
- przeniesienia odpowiedzialności za rozstrzygnięcie wniosków o przyznanie stypendium socjalnego i stypendium dla osób niepełnosprawnych z uczelni na gminne/miejskie ośrodki pomocy społecznej (decyzje w zakresie pozostałych mechanizmów wsparcia takich jak stypendia rektora dla najlepszych studentów czy zapomogi pozostałyby w gestii uczelnianych komisji stypendialnych);
- przyspieszenia procesu transferu środków z tytułu stypendium socjalnego do studentów;
- utrzymania systemu zapomóg studenckich, kredytów studenckich, stypendiów rektora, dopłat do komunikacji publicznej, ulg podatkowych dla rodziców studenta, rent rodzinnych dla studentów, oraz powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego, stypendiów finansowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego, stypendiów za wyniki w nauce i sporcie finansowanych przez osobę fizyczną lub osobę prawną niebędącą państwową ani samorządową osobą prawną;



- dostosowania oferty domów studenckich do potrzeb poszczególnych studentów chcących podjąć studia w mieście innym niż swoje miejsce zamieszkania (szczegółowe rozwiązania, takie jak np. dopłaty, pozostawione do konsultacji społecznych);
- upowszechnienia dostępu do jasnej i zrozumiałej informacji na temat mechanizmów wsparcia, z zaangażowaniem szkół ponadpodstawowych (np. poprzez dostosowanie podstawy programowej, szkolenia dla nauczycieli, dystrybucję informacji, etc.).

Podsumowując, proponowane zamiany mają na celu uczynienie systemu prostszym i bardziej przejrzystym, co ma ułatwiać podejmowanie decyzji o studiowaniu osobom w trudniejszej sytuacji materialnej. Chodzi przede wszystkim o możliwość łatwego wyliczenia przysługujących świadczeń oraz uzyskania gwarancji ich ciągłości. Nadrzędnym celem regulacji jest bowiem zapobieganie sytuacjom, w których możliwości studiowania osób w znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej są ograniczone.

Dla zachowania możliwości udzielania wsparcia w sytuacjach wymykających się łatwej kategoryzacji, nie są przewidziane zmiany w systemie zapomóg w ich dotychczasowym uznaniowym i uczelnianym charakterze. Analogicznie nie jest planowana istotna zmiana zasad przyznawania stypendiów rektora dla najlepszych studentów. W obu przypadkach, z uwagi na potrzebę uwzględnienia różnic między uczelniami, kwestia kryteriów ma zostać uregulowana w sposób pozostawiający przestrzeń do podejmowania kluczowych decyzji na poziomie uczelni. Jednocześnie jednak, że względu na zwiększenie roli stypendiów socjalnych w systemie, stopniowo zmniejszany będzie udział stypendiów rektora dla najlepszych studentów, które pełnią raczej funkcję nagrody, niż motywacyjną.

W obszarze niefinansowego wsparcia, poza dopłatami do komunikacji publicznej czy powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym, kluczową rolę odgrywają domy studenckie. W tym obszarze proponowana regulacja nie zawiera większych zmian. Wciąż regułą ma być ustalanie odpłatności za miejsce w domu studenckim na poziomie rzeczywistych kosztów ich funkcjonowania. Doprecyzowaniu ulegnie jedynie kwestia możliwości różnicowania ceny – proponowane jest wprowadzenie konieczności ustalenia preferencyjnych zasad odpłatności np. ze względu na sytuację finansową studenta czy odległość uczelni od miejsca dotychczasowego stałego zamieszkania (zakres tej preferencji do ustalenia w trakcie procesu konsultacji społecznych).

#### **IV. SZCZEGÓŁOWE PROPOZYCJE ZMIAN**

##### **1. Katalog mechanizmów bezzwrotnej bezpośredniej pomocy materialnej:**

- a. stypendia socjalne,**
- b. stypendia rektora dla najlepszych studentów,**
- c. stypendia dla osób niepełnosprawnych,**
- d. zapomogi,**
- e. uczelniane stypendia motywacyjne z własnego funduszu stypendialnego (opcjonalne).**
- f. stypendia finansowane przez jednostkę samorządu terytorialnego (opcjonalne)**
- g. stypendia za wyniki w nauce lub w sporcie finansowane przez osobę fizyczną lub osobę prawną niebędącą państwową ani samorządową osobą prawną (opcjonalne)**

Student na określonych zasadach będzie mógł ubiegać się o dwa podstawowe rodzaje stypendium: stypendium socjalne (związane z sytuacją dochodową gospodarstwa domowego studenta) oraz stypendium rektora dla najlepszych studentów (związane przede wszystkim z wynikami w nauce). Rolą pierwszego jest wsparcie w zakresie wyrównania szans w dostępie do edukacji oraz ograniczania ubóstwa wśród studentów w Polsce. Drugie ma pośredni wpływ na ograniczenie aktywności zawodowej w trakcie trwania studiów na rzecz zwiększenia zainteresowania kształceniem.

Niezależnie od tego, student spełniający dotychczasowe kryteria będzie mógł ubiegać się o stypendium dla osób niepełnosprawnych.

Ponadto, jeśli w ciągu roku akademickiego sytuacja materialna studenta ulegnie znaczącemu pogorszeniu (jego rodzice utracą pracę, któryś z członków rodziny umrze lub poważnie zachoruje, etc.); może on ubiegać się o zapomogę. Decyzja o jej przyznaniu i wysokości jest podejmowana przez uczelnię.

Niezależnie od tego, uczelnie mogą z dodatkowych środków finansować stypendia motywacyjne. Decyzja o przyznaniu takich środków powinna być powiązana z kryteriami socjalnymi (wyrażna preferencja dla mniej zamożnych studentów), ale decyzja w tym zakresie pozostawiona będzie w gestii poszczególnych uczelni. Student w zależności od wybranej szkoły wyższej i jej oferty dodatkowego wsparcia materialnego będzie miał możliwość wnioskowania o nie na zasadach określonych przez daną szkołę wyższą.

Maksymalna miesięczna wartość wsparcia studenta z tytułu stypendium socjalnego, stypendium rektora i zapomogi studenckiej nie będzie mogła przekroczyć dwukrotności aktualnego minimum socjalnego (na 1 osobę) dla czteroosobowego gospodarstwa domowego w roku poprzednim (dane średnioroczne), potwierdzonego rozporządzeniem ministra właściwego ds. nauki i szkolnictwa wyższego.

## **2. Katalog mechanizmów zwrotnej bezpośredniej pomocy materialnej:**

### **a. kredyty studenckie**

W obecnym modelu systemu pomocy materialnej dla studentów, ze względu na uwarunkowania społeczno-gospodarcze, kredyty studenckie pełnią jedynie rolę uzupełniającą wobec pomocy o charakterze bezzwrotnej i sytuacja ta nie zmieni się w najbliższej przyszłości, poza drobnymi modyfikacjami w zakresie mechanizmów udzielania kredytów (np. objęcie wszystkich wnioskodawców poręczeniem ze strony BGK, wprowadzenie zachęt dla banków komercyjnych, etc). Dlatego w przedstawionych założeniach problematyka kredytów studenckich nie będzie rozwijana.

Należy jednak dodać, że kluczowym czynnikiem wymagającym monitorowania będzie zmiana modelu relacji między rodzicami i ich studiującymi dziećmi – zwiększenie znaczenia kredytów studenckich w systemie pomocy materialnej wydaje się zasadne jedynie w sytuacji, w której nastąpi silniejsza autonomizacja studentów i większa ich część zacznie tworzyć niezależne od rodziców gospodarstwa domowe.

## **3. Katalog mechanizmów pośredniego wsparcia:**

### **a. domy studenckie,**

### **b. dopłaty do transportu publicznego,**

- c. dopłaty do składek na ubezpieczenia zdrowotne dla studentów, którzy nie posiadają innego tytułu do ubezpieczenia,**
- d. ulgi podatkowe dla rodziców studentów, którzy nie ukończyli 25. roku życia,**
- e. renty rodzinne dla osób studiujących do ukończenia przez nie 25. roku życia.**

Student i jego rodzina są objęci również wsparciem pośrednim, ułatwiającym dostęp do miast akademickich oraz zapewniającym podstawową ochronę ubezpieczeniową studenta. Rekomenduje się utrzymanie dopłat do transportu publicznego oraz składek na ubezpieczenia zdrowotne według dotychczasowych zasad. Analogicznie w propozycji reformy zakłada się utrzymanie ulgi podatkowej dla rodziców studiujących dzieci oraz rent rodzinnych dla osób studiujących do ukończenia 25 roku życia.

Zmianie ma natomiast ulec podejście do domów studenckich. Student może ubiegać się o miejsce w domu studenckim. Cena wynajmu powinna być niższa niż przeciętna cena wynajmu w danych mieście, ustalana na podstawie ankiety przeprowadzonej przez uczelnię wśród firm zajmujących się obsługą rynku nieruchomości, i każdorazowo ustalana przy współpracy władz uczelni z samorządem studenckim, na podstawie zasady cena = rzeczywiste koszty utrzymania. W przypadku, gdy student ma wyjątkowo ciężką sytuację rodzinną, a odległość od miejsca zamieszkania nie pozwala mu na studiowanie bez zmiany tegoż miejsca, może ubiegać się o obniżenie wysokości opłaty za miejsce w akademiku. Decyzja w tym zakresie powinna pozostawać w rękach uczelnianych komisji stypendialnych, złożonych m.in. z przedstawicieli uczelnianych parlamentów studenckich. Mając to na uwadze, proponuje się nowelizację art. 104 ustawy – Prawo szkolnictwie wyższym i nauce w brzmieniu odpowiadającym wskazanym wyżej rozwiązaniom.

Należy jednak podkreślić, że w przeciwieństwie do rekomendacji w zakresie bezpośredniej, bezzwrotnej pomocy materialnej, propozycje w zakresie wsparcia pośredniego w postaci dofinansowania zakwaterowania w domu studenckich mają charakter otwarty i będą przedmiotem konsultacji ze środowiskiem akademickim.

#### **4. Ogólne zasady przyznawania pomocy materialnej**

System pomocy materialnej obejmuje studentów wszystkich kierunków i trybów studiów, oraz wszystkich rodzajów uczelni w Polsce (w tym uczelni niepublicznych). Uprawnienia dla osób nie będących obywatelami polskimi powinny być przyznawane na dotychczasowych zasadach. Stypendium przyznawane jest na okres roku akademickiego, od października do lipca (10 miesięcy).

Wraz z utratą statusu studenta wygasa prawo do pobierania stypendium. Oznacza to, że uczelnia skreślając daną osobę z listy studentów (brak zaliczenia studiów w terminie, skreślenie dyscyplinarne, rezygnacja z studiów) zgłasza w centralnym systemie konieczność wstrzymania transferu środków.

Proponuje się utrzymanie zasady dot. ograniczenia maksymalnej długości okresu pobierania świadczeń do liczby semestrów, na które przewidziany jest program studiów, nie dłużej jednak niż w sumie 6 lat (za wyjątkiem studiów jednolitych magisterskich trwających 6 lat – w takiej sytuacji student może pobierać stypendium o dwa semestry dłużej). Okres studiów będzie weryfikowany na bazie danych z POL-on, a w sytuacjach, gdy znajdujące się tam dane będą niewystarczające, to także w oparciu o oświadczenia studenta.

Powtarzanie przedmiotów, roku, wyjazdy zagraniczne (w tym wyjazdy finansowane z programu Erasmus i Erasmus+), urlopy dziekańskie i okolicznościowe nie zawieszają możliwości pobierania stypendium przez studenta, ale jednocześnie nie wstrzymują naliczania okresu pobierania przez niego stypendium.

## **5. Szczegółowe kryteria przyznawania stypendium socjalnego**

Student może ubiegać się o stypendium socjalne pod warunkiem, że dochód netto (z wyłączeniami transferów na dotychczasowych zasadach, czyli np. bez transferów pieniężnych w postaci świadczenia 500 plus) w jego gospodarstwie domowym nie jest wyższy niż próg dochodowy, którego wysokość zostanie ustalona w procesie konsultacji społecznych (rekomenduje się wybór jednego z dwóch wariantów, przedstawionych w symulacji stanowiącej załącznik do niniejszego dokumentu – 90% lub 100% minimum socjalnego dla jednoosobowego gospodarstwa domowego). Rekomenduje się, aby wysokość progu dochodowego na dany rok, bazująca na minimum socjalnym ogłaszanym przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, była wskazywana *expressis verbis* w drodze komunikatu ministra właściwego do spraw nauki i szkolnictwa wyższego.

Dochód gospodarstwa domowego będzie wyliczany analogicznie jak ma to miejsce w dotychczasowym systemie, a zatem będzie uwzględniać dochody uzyskiwane przez:

1. studenta;
2. małżonka studenta;
3. rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych studenta;
4. będące na utrzymaniu osób, o których mowa w pkt. 1-3, dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26. roku życia, a jeżeli 26. rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia, oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek.

Do dochodu nie będą są natomiast wliczane stypendia oraz transfery, za wyjątkiem opodatkowanych transferów pochodzących z systemu ubezpieczeń społecznych, uwzględnianych w rocznym zeznaniu podatkowym. Podsumowując, do dochodu gospodarstwa domowego, analogicznie jak dotychczas, będą wliczone następujące dochody:

- przychody opodatkowane na podstawie Ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, wykazywane w zeznaniu rocznym, na zasadach określonych w:
  - art. 27 (wg skali, w tym dochody z pracy, zasiłki dla bezrobotnych, emerytury i renty, etc.),
  - art. 30b (m.in. z odpłatnego zbycia papierów wartościowych lub instrumentów pochodnych),
  - art. 30c (z pozarolniczej działalności gospodarczej lub działów specjalnych produkcji rolnej opodatkowanych liniowo),
  - art. 30e (z odpłatnego zbycia nieruchomości)
  - art. 30f (dochody zagranicznej spółki kontrolowanej), pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne;
- dochody z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne;
- inne dochody niepodlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych wymienione enumeratywnie w art. 3 pkt 1 lit. c

ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2003 r., nr 228, poz. 2255 z późn. zm.):

W przypadku studentów prowadzących własne gospodarstwo domowe i chcących ubiegać się o stypendium socjalne, proponuje się wprowadzenie bezwzględnej warunkowości kryterium dochodowego w następującej postaci:

- kryterium posiadania stałego źródła dochodów i ich wysokości jest konieczne do spełnienia w przypadku gospodarstw domowych wszystkich studentów ubiegających się o status osoby (współ)prowadzącej własne gospodarstwo domowe;
- wysokość tego kryterium zostaje powiązana z minimum socjalnym oraz liczbą osób w gospodarstwie domowym studenta poprzez odjęcie minimalnej kwoty stypendium socjalnego (300 zł) od minimum socjalnego odpowiedniego dla gospodarstwa domowego danego typu;

Centralny system informatyczny automatycznie przelicza dochód w gospodarstwie domowym studenta. Informacje te pochodzą z trzech głównych źródeł:

- deklaracji podatkowych,
- przelicznika dochodu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym<sup>3</sup>,
- oświadczenia studenta dotyczącego innych, wymienionych w formularzu internetowym enumeratywnie dochodów niepodlegających opodatkowaniu (z informacją o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia i koniecznością zwrócenia otrzymanego stypendium w przypadku wykrycia nieprawidłowości).

Rekomenduje się, aby w przypadku, gdy student mieszka tylko z jednym z rodziców, a drugi rodzic jest znany, student miał obowiązek wliczyć wysokość alimentów do sumy dochodu oraz przedstawić odpowiednie poświadczenie ich wysokości (wyrok sądowy, zaświadczenie z funduszu alimentacyjnego). W przypadku nieprzedstawienia dokumentu poświadczającego wysokość alimentów, automatycznie doliczone zostaną dochody drugiego rodzica – rozwiązanie to ma skłonić studentów, którym przysługują alimenty, a ich nie otrzymują, do uregulowania swojej sytuacji.

---

<sup>3</sup> Dochód ten jest każdorazowo wskazywany dla odpowiednich stawek opodatkowania ryczałtowego i wysokości przychodu w obwieszczeniu Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej.

Propozycja zakłada wykorzystanie tzw. mechanizmu suwakowego – wraz ze spadkiem wysokości dochodów rozporządzalnych na jedną osobę w gospodarstwie domowym, kwota przyznawanego stypendium zwiększa się. Analogicznie – przy wzroście wysokości dochodów, nieprzekraczających ustalonego progu, wysokość stypendium socjalnego maleje. Nie może ona być jednak niższa niż 300 PLN. Wartość minimalna w przyszłości będzie indeksowana o współczynnik inflacji, natomiast wartość maksymalna będzie uzależniona od wysokości minimum socjalnego dla członka jednoosobowego gospodarstwa domowego. Symulację oraz wzór określający wysokość przyznanego stypendium zawiera załącznik nr 1 do dokumentu.

## **5. Schemat funkcjonowania systemu pomocy materialnej w zakresie stypendiów socjalnych i stypendiów dla osób niepełnosprawnych**

W realizację systemu pomocy materialnej w zakresie stypendiów socjalnych i stypendiów dla osób niepełnosprawnych zaangażowane zostaną trzy grupy podmiotów: a) Ministerstwo właściwe ds. nauki i szkolnictwa wyższego (Ministerstwo Edukacji i Nauki); b) gminne/miejskie ośrodki pomocy społecznej oraz c) szkoły wyższe.

Do kompetencji Ministerstwa właściwego ds. nauki i szkolnictwa wyższego należeć będzie przygotowanie, wdrożenie i zarządzanie centralnym systemem informatycznym, służącym do naboru wniosków. Ponadto zadaniem Ministerstwa będzie nadzór nad poprawnością funkcjonowania systemu i wprowadzanie ewentualnych zmian zasad i kryteriów.

Należy dodać, że na poziomie ustawowym regulacja będzie wskazywała podmiot odpowiedzialny za prowadzenie tego systemu informatycznego, w tym określała kwestię dostępu do danych osobowych i zakresu ich przetwarzania. Wskazanie organu w ramach systemu administracji publicznej sprawi, że kwestia przekazywania i przetwarzania danych będzie mniej kontrowersyjna, niż w przypadku outsourcingu tych zadań.

Podmiotem odpowiedzialnym za rozpatrywanie wniosków o nadanie stypendium, wydawanie decyzji o przyznaniu świadczenia oraz jego wypłatę, analogicznie jak ma to miejsce w programie „Rodzina 500plus”, będą gminne/miejskie ośrodki pomocy społecznej właściwe dla miejsca zamieszkania studenta. W przypadku osób mających miejsce zamieszkania zagranicą, właściwym ośrodkiem pomocy społecznej będzie OPS właściwy dla siedziby uczelni. Koszt obsługi administracyjnej szacuje się na poziomie 2% wartości przyznanego stypendium (analogicznie jak w przypadku Rodzina 500 plus).



Kompetencje szkół wyższych w zakresie stypendiów socjalnych i stypendiów dla osób niepełnosprawnych zostaną ograniczone do kontroli statusu studenta, czyli w praktyce informowania za pośrednictwem centralnego systemu informatycznego o rozpoczęciu oraz ukończeniu studiów przez osobę pobierającą stypendium lub skreśleniu jej z listy studentów.

Osoba ubiegająca się o stypendium socjalne oraz stypendium dla osób niepełnosprawnych będzie mogła złożyć wniosek za pomocą centralnego systemu informatycznego, w ramach którego będzie funkcjonować kalkulator stypendialny. Osoba ubiegająca się o stypendium będzie zobowiązana do wprowadzenia do systemu danych osobowych, umożliwiających automatyczne pobranie przez system z bazy Poltax Plus informacji o dochodach. Ponadto, wnioskujący będzie zobowiązany do podania dodatkowych informacji o dochodach, potwierdzonych załączonymi dokumentami, takimi jak np. wyrok sądu o wysokości przyznanych alimentów w przypadku osób, które w systemie wskażą tylko jednego rodzica (za wyjątkiem osób pobierających rentę rodzinną ze względu na śmierć jednego z rodziców).

Na tej podstawie, dzięki zautomatyzowanemu kalkulatorowi stypendialnemu, system poinformuje wnioskodawcę, czy spełnia odpowiednie kryteria i na jaką wysokość stypendium socjalnego może liczyć. Należy jednak podkreślić, że informacja ta nie jest równoznaczna z decyzją, którą po weryfikacji dokumentów wydaje gminny/miejski ośrodek pomocy społecznej.

W sytuacji, w której osoba ubiegająca się o stypendium otrzyma negatywną decyzję z gminnego/miejskiego ośrodka pomocy społecznej, będzie jej przysługiwać możliwość odwołania do organu wyższego stopnia w rozumieniu art. 17 pkt 1 Kpa – rekomenduje się wyznaczenie do tego celu samorządowego kolegium odwoławczego (informacja o ścieżce odwoławczej powinna być umieszczona w treści decyzji).

Centralny system informatyczny (z kalkulatorem stypendialnym) będzie funkcjonować przez cały rok, co oznacza, że nabór wniosków będzie miał charakter ciągły. Jednocześnie, warunki udzielania stypendiów będą uzależnione od momentu złożenia wniosku. Jeśli potencjalny beneficjent złoży wniosek pomiędzy 1 czerwca a 31 sierpnia, otrzyma decyzję do 30 września i może liczyć na wypłatę świadczenia po potwierdzeniu przez uczelnię przyjęcia na studia oraz podjęcia przez studenta kształcenia. Wypłata będzie realizowana 15 dnia miesiąca.

Studenci, którzy z różnych przyczyn nie zdążą złożyć wniosków we wskazanym okresie, mogą to zrobić do końca września. W takiej sytuacji ich wnioski zostaną rozpatrzone do końca

października, a ew. wypłata środków rozpocznie się w listopadzie, z wyrównaniem za październik.

Natomiast studenci, którzy złożą wniosek w okresie od 1 października do 31 maja, otrzymają decyzję o przyznaniu stypendium nie później niż do końca następnego miesiąca, a ew. wypłata środków nastąpi w kolejnym miesiącu. Przykładowo, jeśli studentłoży wniosek 15 stycznia, będzie on musiał być rozpatrzony do końca lutego, a ew. wypłata stypendium nastąpi w marcu. Warto jednak zaznaczyć, że studenci, którzy złożą wniosek po 1 października, nie otrzymają wyrównania za wcześniejsze miesiące.

Jednocześnie mając na uwadze, że sytuacja materialna studenta w trakcie roku akademickiego może ulec niespodziewanemu pogorszeniu, studentom będzie przysługiwało prawo złożenia wniosku aktualizacyjnego w okresie od 15 do 28 lutego – w takiej sytuacji dochód będzie wyliczany na podstawie danych podatkowych za poprzedni rok (czyli student otrzymujący stypendium na rok akademicki 2020/2021 na podstawie dochodów z 2019 roku, będzie mógł w lutym 2021 roku złożyć wniosek aktualizacyjny, w którym będą brane pod uwagę dochody za 2020 rok). Ośrodki pomocy społecznej będą miały czas do 31 marca na rozpatrzenie takiego wniosku aktualizacyjnego, a w przypadku jego uwzględnienia wypłacą w kwietniu stypendium w nowej wysokości, z wyrównaniem za marzec.

Przyjęcie takiego harmonogramu oznacza doprecyzowanie obowiązku niezwłocznego załatwienia sprawy, o którym mowa w art. 35 §1 i §2 Kpa. Zważywszy na zautomatyzowany proces pozyskiwania danych i nieuznaniowy charakter samego rozstrzygnięcia, nie są to terminy trudne do zachowania, choć sam harmonogram będzie przedmiotem pogłębionych konsultacji ze wszystkimi interesariuszami projektowanego systemu pomocy materialnej. Jednocześnie kwestie wymagające wysokiego poziomu dyskrecjonalności pozostawione zostaną poszczególnym uczelniom w zakresie przyznawania zapomóg.

## **6. Schemat funkcjonowania systemu pomocy materialnej w zakresie stypendiów rektora dla najlepszych studentów oraz zapomóg studenckich**

Proponuje się utrzymanie zdecentralizowanego systemu dystrybucji stypendiów rektora dla najlepszych studentów – decyzja co do liczby i wysokości udzielonych stypendiów pozostaje w autonomii uczelni i środowiska studenckiego (uczelniane Fundusze Stypendialne), z zachowaniem dotychczasowych zasad, przy czym maksymalna wartość stypendium rektora dla najlepszych studentów nie może być wyższa niż wysokość minimum socjalnego dla

jednoosobowego gospodarstwa domowego. Rolą Ministerstwa jest wyznaczenie w budżecie na kolejny rok sztywnej kwoty na stypendia rektora dla najlepszych studentów i zapomogi studenckie (FS) na bazie następującego schematu:

- a. w latach 2021–2027 wielkość FS będzie ulegała obniżce o 50 mln PLN rocznie, z 550 mln PLN w 2021 r. do 250 mln. PLN w 2027 r.;
- b. w kolejnych latach wielkość FS będzie zwiększana w oparciu o cel inflacyjny NBP (wielkość Funduszu Stypendialnego w roku  $t$  obliczana jako iloczyn wielkości funduszu w roku  $t-1$  i stałej 1,025).

Student składa wniosek o przyznanie stypendium rektora do wskazanych przez uczelnie komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za przyjmowanie i weryfikację wniosków (kwestie terminów ogłaszania warunków przyznawania stypendiów są obecnie przedmiotem prac Ministerstwa i będą podane do publicznej wiadomości). Ponadto, w uczelnianych Funduszach Stypendialnych powinna być przewidziana rezerwa na zapomogi – kwestia podziału środków powinna pozostać w gestii władz uczelni i przedstawicieli środowiska studenckiego. Zasadniczo oznacza to pozostawienie regulacji art. 90 ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce w obecnym brzmieniu.

## **PYTANIA I ODPOWIEDZI**

### **Na czym polega główna zmiana?**

Reguły przyznawania stypendiów socjalnych i stypendiów dla osób niepełnosprawnych zostaną scentralizowane – oznacza to pełne ujednoczenie kryteriów i przyspieszenie procedury. System w dużej mierze będzie opierał się na danych uzyskiwanych z urzędów skarbowych, co uprości studentom proces ubiegania się o pomoc. Prowadzony będzie ciągły nabór wniosków. Jednocześnie obsługę wniosków, jak również ich weryfikację oraz odpowiedzialność za transfer stypendiów przejmą gminne/miejskie ośrodki pomocy społecznej. Innymi słowy, model zarządzania systemem przyznawania stypendiów socjalnych i stypendiów dla osób niepełnosprawnych będzie wzorowany na istniejących rozwiązaniach wykorzystywanych w przypadku programu „Rodzina 500 plus”.

### **Czy wszystkie stypendia zostaną scentralizowane?**

Nie. Stypendia naukowe (stypendia rektora dla najlepszych studentów) będą nadal obsługiwane na poziomie uczelni zgodnie z wewnątrzuczelnianymi kryteriami, co umożliwi dopasowywanie kryteriów do specyfiki konkretnego środowiska.

### **Co z zapomogami?**

Zapomogi nadal będą przyznawane na poziomie uczelnianym. Ustawowe kryteria nadal będą pozostawiały możliwość elastycznego reagowania na nietypowe sytuacje życiowe.

### **Jak ma wyglądać ubieganie się o stypendium socjalne?**

Centralny system informatyczny (z kalkulatorem stypendialnym) będzie funkcjonować przez cały rok, co oznacza, że nabór wniosków będzie miał charakter ciągły. Jednocześnie, warunki udzielania stypendiów będą uzależnione od momentu złożenia wniosku. Jeśli potencjalny beneficjent złoży wniosek pomiędzy 1 czerwca a 31 sierpnia, otrzyma decyzję do 30 września i może liczyć na wypłatę świadczenia od 1 października.

Studenci, którzy z różnych przyczyn nie zdążą złożyć wniosków we wskazanym okresie, mogą to zrobić do końca września. W takiej sytuacji ich wnioski zostaną rozpatrzone do końca października, a ew. wypłata środków rozpocznie się w listopadzie, z wyrównaniem za październik.

Natomiast studenci, którzy złożą wniosek w okresie od 1 października do 31 maja, otrzymają decyzję o przyznaniu stypendium nie później niż do końca następnego miesiąca, a ew. wypłata środków nastąpi w kolejnym miesiącu. Przykładowo, jeśli student złożą wniosek 15 stycznia, będzie on musiał być rozpatrzony do końca lutego, a ew. wypłata stypendium nastąpi w marcu. Warto jednak zaznaczyć, że studenci, którzy złożą wniosek po 1 października, nie otrzymają wyrównania za wcześniejsze miesiące.

### **Czy system będzie automatycznie pobierał wszystkie informacje z baz danych dostępnych Ministerstwu?**

Nie. Ponieważ nie istnieje centralny rejestr wszystkich niezbędnych danych do wyliczenia dochodu, konieczne będzie chociażby przedstawianie dokumentów potwierdzających wysokość pobieranych alimentów.

### **W jaki sposób będzie wyliczany dochód netto na osobę w rodzinie?**

Dochód będzie wyliczony przez podzielenie przez liczbę osób w rodzinie sumy następujących dochodów rodziców i studenta:

- opodatkowane podatkiem PIT dochody z pracy,
- dochody z prowadzenia działalności gospodarczej (opodatkowane na zasadach ogólnych, ryczałtowo i w oparciu o kartę podatkową),
- dochody z prowadzenia gospodarstwa rolnego,
- emerytury i renty,
- zasiłki dla bezrobotnych,
- zasiłki rodzicielskie wypłacane z systemu ubezpieczeń społecznych,
- alimenty,
- inne dochody podlegające opodatkowaniu.

### **Czy zmienią się zasady określania tego, kto wchodzi w skład gospodarstwa domowego?**

Nie. Obowiązywać będą dotychczasowe zasady – także w kwestii tego, w jakich sytuacjach można uznać, że student nie prowadzi już wspólnego gospodarstwa z rodzicami.

### **Co jeśli student, którego rodzice są rozwiedzeni lub zadeklarowano, że nie tworzą wspólnego gospodarstwa domowego nie udokumentuje wysokości otrzymywanych alimentów?**

W takiej sytuacji system automatycznie uwzględni dochód drugiego rodzica – rozwiązanie to a zachęcić studentów do uregulowania swojej sytuacji w tym zakresie.

### **Czy od decyzji w przedmiocie stypendium socjalnego będzie przysługiwało odwołanie?**

Zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego stronie będzie przysługiwała możliwość odwołania do samorządowego kolegium odwoławczego.

### **Jak długo będzie można pobierać stypendium?**

Stypendium będzie przyznawane na dany rok akademicki będzie wypłacane w comiesięcznych transzach przez 10 miesięcy. Będzie istniało ograniczenia maksymalnej długości okresu pobierania stypendium socjalnego do liczby semestrów, na które przewidziany jest program studiów, nie dłużej jednak niż w sumie 6 lat (w przypadku studiowania więcej niż jednego kierunku).

### **Jaka będzie maksymalna wysokość stypendium socjalnego?**

Stypendium socjalne nie może przekraczać minimum socjalnego wyliczanego dla jednoosobowego gospodarstwa domowego.

### **Czy wprowadzone zostaną jakieś zmiany w Funduszu Kredytów Studenckich?**

Nie. Będzie on funkcjonował na dotychczasowych zasadach.

### **W jaki sposób będą rozwiązany system pomocy materialnej dla studentów niepełnosprawnych?**

Nabór wniosków o stypendium dla osób niepełnosprawnych będzie się odbywał za sprawą centralnego systemu informatycznego. Za rozpatrywanie wniosków i wypłatę środków, analogicznie jak w przypadku stypendiów socjalnych, będą odpowiadać gminne/miejskie ośrodki pomocy społecznej.

### **Czy student wyjeżdżający na stypendium (Erasmus) zachowuje prawo do otrzymywania stypendium?**

Tak. Może nadal pobierać zarówno stypendia socjalne, jak i stypendium rektora dla najlepszych studentów.

**Czy zmieni się finansowanie domów studenckich i zasady przyznawania miejsc oraz ustalania odpłatności za akademiki?**

Zasadniczo kwestie te pozostają bez zmian. Nadal wysokość opłaty ma wynikać z rzeczywistych kosztów utrzymania tego miejsca i nadal w kwestii jej ustalania będzie brał udział samorząd studencki. Wprowadzona zostanie jednak możliwość różnicowania opłaty ze względu na kryteria socjalne (dochodowe, odległości od miejsca zamieszkania, itp.). Kwestia szczegółowych kryteriów oraz skali różnicowania pozostawiona będzie na poziomie uczelnianym.